



KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN

# ***Enaforsholms Fjällträdgård***

*Växtförteckning 2008–2009*



Kjell Lundquist, Maja Rytorp, Anna Thomsen

## Välkommen till Enaforsholms Fjällträdgård!

Denna förteckning över växtsortimentet i Enaforsholms Fjällträdgård 2008–2009 finns tillgänglig dels i en digital version, öppen för fri nedladdning via Kungl. Skogs- och Lantbruksakademiens (KSLA) hemsida: <http://www.ksla.se> → Enaforsholm → Enaforsholms fjällträdgård, dels i en tryckt broschyr för beställning<sup>1</sup>, som också är tillgänglig på Enaforsholm.

Läser Du denna växtförteckning på Enaforsholm behövs nog ingen närmare förklaring till var vi befinner oss i landet, hur det ser ut i själva trädgården eller varför det överhuvudtaget finns en trädgård vid Snasahögarnas fot. Läser Du den på någon annan plats kan det måhända behövas en viss bakgrund: en geografisk orientering, en historieskrivning och en översiktlig presentation av anläggningen. Då hänvisar vi igen till KSLAs hemsida och de texter som finns där, och det material som kan beställas via denna. Framförallt rekommenderar vi den enkla broschyren *Enaforsholms Fjällträdgård* (2008) (fri nedladdning) och/eller den mer omfattande utläggningen i boken *A. W. Bergsten – om personen, stiftelsen och fjällegenden Enaforsholm* (2005) (beställning).

För bäst utbyte läses denna växtförteckning parallellt och tillsammans med den uppdaterade Plan över trädgården som kommer att finnas uppsatt i trädgården på Enaforsholm från våren 2009. Denna – liksom tidigare planer – finns också att tillgå både på KSLAs kansli i Stockholm och i Akademiflygeln på Enaforsholm. Siffrorna i växtförteckningen korresponderar både med siffrorna för respektive växt på planen, och med den faktiska placeringen i trädgården.

Växtförteckningen tar upp alla de taxa (arter, sorter och andra taxonomiska nivåer) som för närvarande förekommer (delvis även har förekommit/tros förekomma) i Enaforsholms försöksträdgård. Den senaste uppdateringen är gjord under hösten 2007 och löpande under 2008 av Maja Rytorp och Anna Thomsen. Målsättningen framöver är att tillhandahålla en uppdaterad växtförteckning åtminstone vart tredje år.

Namnsättningen är en sak för sig. Indirekt hänger den självfallet också ihop med vilka växter det verkligen gäller. I trädgården har länge flera generationers vetenskapliga och svenska namn levt tillsammans, framför allt beroende på professor Börje Lökvists mer än 40-åriga arbete i trädgården. År 1991 övertogs inte bara själva trädgården av undertecknad, utan också alla namn, accessionsnummer och även de oklarheter som redan då var för handen mellan de levande växterna själva och deras namn.

Namnsättningen i Växtförteckningen är uppdaterad och följer regelmässigt *Svensk Kulturväxtdatabas* (SKUD), <http://skud.ngb.se/>, i så stor utsträckning som detta låter sig göras. I ett parallellt notsystem försöker vi av forskningsmässiga skäl bevara och redovisa vissa tidigare namn och nummer för att dessa inte skall tappas bort i det kommande arbetet med en sammanställning av alla de växter (accessioner, insamlingar) som under kortare eller längre tid levt i trädgården. Detta notsystem är inte i första hand tänkt för den vanliga besökaren i trädgården; det är inte heller fullständigt men behövs för att kunna spåra vissa taxa bakåt till introduktionsår och försöksmål.

1. Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien, Box 6806, 113 86 STOCKHOLM. Tel: 08 – 54 54 77 00, e-post: akademien@ksla.se

Om namnsättningen i sig kan vara komplicerad så gäller det även själva bestämningen. Vissa arter/sorter har spridits inom hela trädgården, till och med hybridiserat, medan andra har försvunnit. Kvar har vi då och då, sedan den första moderna inventeringen 1990, stått med äldre skyltar utan

växter, växter utan skyltar och ytterligare andra möten mellan skylt och växt med en mycket osäker överensstämmelse. Bestämningsarbetet pågår därför löpande, och det är som det skall. Det blir, liksom trädgården i sig, aldrig riktigt färdigt.

## Förklaringar

Samma art (taxon) har i princip givits samma nummer oavsett om den bara förekommer på ett ställe i ett exemplar, eller på flera ställen och i mindre bestånd. Olika nummer för samma art (taxon) har givits då vi vet eller misstänker att det handlar om skilda kollektioner, accessioner eller om skilda introduktionstillfällen/planteringsår.

### Några av de använda förkortningarna och symbolerna är följande

*	Växtslag i Öjebyns/Röbäckdalens försöksortiment, framför allt planterat antingen 6 juni 1993 eller 10 juni 1994.	?	Markerar en (viss/stor) osäkerhet ifråga om bestämningen eller beträffande synonymen till det angivna namnet.
‘Hildur’	Sort. Namn inom enkla anföringstecken = sort. Enkla anföringstecken runt svenska namn = nytt av oss föreslaget namn.	hort.	I trädgårdssammanhang (hortikulturellt) tidigare brukat namn, ofta innefattande en viss/stor botanisk osäkerhet.
ex Enafors	Från Enafors – insamling till trädgården från äldre (naturaliserat bestånd eller trädgårdsbestånd) i Enafors by.	RÖNNBERG	Handelsbeteckning. Egentligen växtens sortnamn, men här innefattande en växtförädlarrätt.
sp.	Species. Anger en ej specificerad art av det aktuella släktet.	syn.	Synonym. Anger ett alternativt, äldre obsolet eller kanske mer välkänt namn.
ssp.	Subspecies = underart.		

Se vidare i *Svensk Kulturväxt databas (SKUD)* under "Förklaringar".



Enaforsholms Fjällträdgård, de övre bäddarna, med Snasabögarna i fonden. Foto: Kjell Lundquist, augusti 2008.

## LIGNOSER – vedartade växter, träd och buskar

Aktuellt vetenskapligt namn	Aktuellt svenskt namn
1. <i>Abies sibirica</i>	pichtagran
2. <i>Alnus tenuifolia</i> [2068] <sup>*2</sup>	'småbladig gråal'
3. <i>Alnus viridis</i> ssp. <i>crispa</i> [2044] <sup>*3</sup>	amerikansk björkal
4. <i>Alnus viridis</i> ssp. <i>crispa</i> 'Yerric Creek' <sup>*4</sup>	amerikansk björkal
5. <i>Alnus viridis</i> ssp. <i>sinuata</i> [2045] <sup>*5</sup>	sitka-al
6. <i>Amelanchier spicata</i> <sup>6</sup>	häggmispel
7. <i>Betula glandulosa</i> 'White Horse' <sup>*</sup>	'amerikansk dvärgbjörk'
8. <i>Betula occidentalis</i> 'Anchorage' <sup>*</sup>	'vattenbjörk'
9. <i>Betula papyrifera</i> 'Fairbanks' <sup>*</sup>	pappersbjörk
10. <i>Betula pubescens</i> ex Enaforsholm <sup>7</sup>	glasbjörk (fjällbjörk) [klippta bollar]
11. <i>Caragana</i> sp. (trol. <i>arborescens</i> )	karagan
12. <i>Caragana arborescens</i>	häckkaragan, sibirisk ärtbuske
13. <i>Caragana frutex</i> <sup>8</sup>	lyckobladsbuske
14. <i>Caragana frutex</i> ÖJEBYN <sup>*</sup>	lyckobladsbuske
15. <i>Caragana tangutica</i> <sup>9</sup>	karagan
16. <i>Clematis sibirica</i> 'Island'	sibirisk klematis [svag]
17. <i>Cornus alba</i> 'Sibirica' LULEÅ <sup>*</sup>	korallkornell
18. <i>Cotoneaster integerrimus</i>	oxbär [mkt svag]
19. <i>Crataegus intricata</i> hort.	scharlakanshagtorn, amerikansk hagtorn
20. <i>Juniperus communis</i> <sup>10</sup>	en
21. <i>Lonicera camtschatica</i> <sup>11</sup>	blåbärstry
22. <i>Lonicera demissa</i> [1981] <sup>*</sup>	japantry
23. <i>Lonicera involucrata</i> 'Baggböle' <sup>*</sup>	skärmetry
24. <i>Lonicera involucrata</i> 'Lyckesele' <sup>*</sup>	skärmetry
25. <i>Lonicera orientalis</i> var. <i>caucasica</i> <sup>12</sup>	kaukasisk try
26. <i>Lonicera ruprechtiana</i>	'manchuriskt try'
27. <i>Malus baccata</i> var. <i>jackii</i> <sup>13</sup>	bärapel
28. <i>Pinus sibirica</i> <sup>14</sup>	sibirisk cembratall
29. <i>Populus trichocarpa</i> 'Kiruna' <sup>*</sup>	jättepoppel [utanför och väster om trädgården]
30. <i>Potentilla fruticosa</i> [A]	tok, ölandstok
31. <i>Potentilla fruticosa</i> [B]	tok, ölandstok
32. <i>Potentilla fruticosa</i> [C]	tok, ölandstok
33. <i>Potentilla fruticosa</i> [D] <sup>15</sup>	tok, ölandstok
34. <i>Potentilla fruticosa</i> [2051] <sup>*</sup>	tok, ölandstok
35. <i>Potentilla fruticosa</i> var. <i>arbuscula</i> <sup>16</sup>	himalajakryptok [mkt svag]
36. <i>Prunus padus</i> ssp. <i>borealis</i>	nordhägg
37. <i>Prunus padus</i> ssp. <i>borealis</i> 'Laila' <sup>*</sup>	nordhägg
38. <i>Ribes alpinum</i>	måbär

2. Syn. *Alnus incana* ssp. *tenuifolia*.

3. Gick tidigare under namnet *Alnus crispa* och planterades under detta namn 1993.

4. Jfr not 3.

5. Gick tidigare under namnet *Alnus sinuata* och planterades under detta namn 1993.

6. Etiketterad *Amelanchier botryapium* av Börje Lökvist.

7. Tidigare fjällbjörk (*Betula pubescens* ssp. *czerepanovii*), numera räknas denna som inkluderad i arten glasbjörk.

8. Tidigare förekommande i trädgården under det äldre namnet *Caragana frutescens*.

9. Kinesisk art, planterad av Börje Lökvist, se bland annat *Acta Phytotaxonomica Sinica* 2007 45 (3): 391–395.

10. På kalfjället förekommer ett slag av en som ibland urskiljs som fjäll-en (*Juniperus communis* ssp. *nana*); gränsen mellan de två slagen är ofullständigt utredd.

11. Stavning oklar: *L. camtschatica* eller *L. camtchatica*.

12. Tidigare etiketterad under namnet *Lonicera orientalis*.

13. Äldre exemplar, bestämning osäker.

14. Det tidigare och välkända namnet har varit *Pinus cembra* ssp. *sibirica*. Den taxonomiska rangen är inte allmänt accepterad.

15. Fyra skilda kollektioner, planterade och bokstavsetikerade av Börje Lökvist.

16. Tidigare etiketterad som *Potentilla fruticosa* 'Arbuscula' hort. Jfr *Potentilla fruticosa* 'Elisabeth' i SKUD.

Aktuellt vetenskapligt namn	Aktuellt svenskt namn
39. <i>Ribes hudsonianum</i> *	'hudsonvinbär'
40. <i>Ribes laxiflorum</i> [2047]*	'krypvinbär'
41. <i>Ribes nigrum</i>	svarta vinbär
42. <i>Ribes nigrum</i> 'Hildur'*	svarta vinbär
43. <i>Ribes rubrum</i> <sup>17</sup>	röda vinbär
44. <i>Ribes</i> (Grossularia-Gruppen) HINNONMÄKI RÖD <sup>18</sup>	röda krusbär
45. <i>Rosa</i> sp. [2021]*	ros
46. <i>Rosa acicularis</i> [2048]*	finnros
47. <i>Rosa acicularis</i> [2052]*	finnros
48. <i>Rosa acicularis</i> [2062]*	finnros
49. <i>Rosa davurica</i> [1202]*	taigaros
50. <i>Rosa glauca</i> 'Nova'*	daggros
51. <i>Rosa glauca</i> f. <i>rubrifolia</i> <sup>19</sup>	daggros
52. <i>Rosa majalis</i> (Foecundissima-Gruppen) 'Tornedal'* <sup>20</sup>	fyld kanelros, tornedalsros
53. <i>Rosa pendulina</i> <sup>21</sup>	bergros
54. <i>Rosa</i> (Rugosa-Gruppen) 'Hansa' <sup>22</sup>	rugosa-ros
55. <i>Rosa</i> (Spinossissima-Gruppen) 'Poppius' <sup>23</sup>	poppiusros
56. <i>Rosa</i> (Spinossissima-Gruppen) 'Poppius' <sup>24</sup>	poppiusros
57. <i>Rubus</i> (Hallon-Gruppen) 'Anlis'	trädgårdshallon
58. <i>Rubus odoratus</i>	rosenhallon
59. <i>Salix</i> sp.	vide
60. <i>Salix</i> sp. 'Bräkkur'*	vide
61. <i>Salix alba</i> BODEN*	vitpil [utanför staketet öster om trädgården]
62. <i>Salix lanata</i> 'Gieravardo'*	ullvide
63. <i>Salix lanata</i> 'Kvickjock'*	ullvide
64. <i>Salix myrtilloides</i> ? <sup>25</sup>	odonvide
65. <i>Salix phyllicifolia</i>	grönvide
66. <i>Sorbaria</i> sp. (trol. <i>sorbifolia</i> )	rönnspirea
67. <i>Sorbaria sorbifolia</i>	rönnspirea
68. <i>Sorbus aucuparia</i> <sup>26</sup>	rönn
69. <i>Spiraea chamaedryfolia</i>	kvastspirea
70. <i>Spiraea japonica</i> RÖNNBERG*	praktspirea
71. <i>Spiraea salicifolia</i>	häckspirea
72. <i>Syringa</i> sp. <sup>27</sup>	syrén
73. <i>Syringa josikaea</i> 'Måttsund'*	ungersk syrén
74. <i>Syringa josikaea</i> 'Odensala'	ungersk syrén
75. <i>Syringa reticulata</i> 'Öjebyn'*	ligustersyrén
76. <i>Syringa villosa</i> <sup>28</sup>	ullsyren
77. <i>Syringa wolfii</i> ? <sup>29</sup>	koreans syrén
78. <i>Viburnum opulus</i> 'Strömsund'*	skogsolvon

17. I trädgården finns tillfälligt (2008) fyra sorter av svarta vinbär jordslagna – 'Polar', 'Öjebyn', 'Storklas' och 'Risarp' – samt röda vinbär av sorter 'Röda holländska' och vita vinbär av sorten 'Vita holländska'. Dessa skall dock planteras ut på andra platser på Enaforsholm.

18. Tidigare etikettering: *Ribes uva-crispa* 'Röd Hinnonmäki'.

19. Namn efter Börje Lövkvist, oklar taxonomisk nivå.

20. Tidigare kallad och etiketterad *Rosa majalis* 'Tornedalia'.

21. Planterad av Sven Gréen eller Börje Lövkvist, stombildare i trädgården, tidigare under Linnés namn *Rosa alpina*.

22. Tidigare under namnet *Rosa rugosa* 'Hansa'.

23. Tidigare under namnen *Rosa pimpinellifolia* 'Poppius' och *Rosa* (Pimpinellifolia-Gruppen) 'Poppius'.

24. Se föregående not.

25. Tidigare etiketterat myrtenvide (*Salix myrtilloides*), en icke existerande art?

26. Avgränsningen i fjällranden mot nordrönn (*Sorbus aucuparia* ssp. *glabrata*) är oklar.

27. Syrenerna nr 72, 74, 76 och 77 står i en lång rad. De är idag både svåra att skilja åt, och likaså är den etikettering som tagits över och traderats osäker. De olika syrenerna kommer att bli föremål för en ingående undersökning och bestämning framöver.

28. Jfr not 27.

29. Denna art har tidigare etiketterats *Syringa robusta*, idag = *S. wolfii*. Det är oklart både om det handlar om denna art, och om etiketteringen är korrekt. Jfr not 27.

## PERENNER

Aktuellt vetenskapligt namn	Aktuellt svenskt namn
101. <i>A. millefolium</i> 'Kelwayi' aff. <sup>30</sup>	röllika [även spridd utanför trädgården]
102. <i>Achillea ptarmica</i>	nysört
103. <i>Aconitum x cammarum</i> 'Bicolor' <sup>31</sup>	tvåfärgad trädgårdsstormhatt
104. <i>Aconitum lycoctonum</i> ssp. <i>septentrionale</i> <sup>32</sup> ex Enafors	nordisk stormhatt
105. <i>Aconitum napellus</i>	äkta stormhatt
106. <i>Aconitum napellus</i> f. <i>rosea</i> <sup>33</sup>	äkta stormhatt, rosa form
107. <i>Aconogonon divaricatum</i> ex Enafors <sup>34</sup>	vippslide
108. <i>Ajuga reptans</i> 'Atropurpurea' <sup>35</sup>	rödbladig revsuga [mkt svag]
109. <i>Alchemilla alpina</i>	fjällkäpa
110. <i>Alchemilla erythropoda</i> ?	rödskäftig daggkäpa
111. <i>Antennaria alpina</i>	fjällkattfot
112. <i>Antennaria dioica</i>	kattfot
113. <i>Aquilegia flabellata</i>	japansk akleja
114. <i>Aquilegia nigricans</i> ?	(rumänsk) akleja
115. <i>Aquilegia</i> sp. <sup>36</sup> (trol. <i>vulgaris</i> )	akleja
116. <i>Aquilegia vulgaris</i>	akleja
117. <i>Arnica angustifolia</i> <sup>37</sup>	fjällarnika [ffr allt vid vallningsboden öster om trädgården]
118. <i>Arnica lonchophylla</i> ? <sup>38</sup>	arnika
119. <i>Arnica longifolia</i> ex Svalbard	arnika
120. <i>Artemisia dracunculus</i> Glauca-Gruppen	rysk dragon [svag]
121. <i>Artemisia pontica</i>	romersk malört [svag]
122. <i>Aster herveyi</i> ? <sup>39</sup>	aster
123. <i>Aster hesperus</i> <sup>40</sup>	aster
124. <i>Aster japonicus</i> <sup>41</sup>	aster
125. <i>Aster macrophyllus</i>	glandelaster
126. <i>Astrantia major</i>	stjärnflocka
127. <i>Bergenia cordifolia</i>	hjärtbergenia
128. <i>Bistorta officinalis</i> 'Superba' aff. <sup>42</sup>	stor ormrot
129. <i>Campanula</i> sp.	klocka
130. <i>Campanula glomerata</i> 'Dahurica' <sup>43</sup>	toppklocka
131. <i>Campanula glomerata</i> var. <i>praecox</i> <sup>44</sup>	toppklocka
132. <i>Campanula persicifolia</i>	stor blåklocka [ej blom]
133. <i>Campanula pulla</i> ?	svartklocka
134. <i>Campanula rotundifolia</i>	liten blåklocka
135. <i>Centaurea alutacea</i> <sup>45</sup>	klint
136. <i>Centaurea montana</i>	bergklint

30. Av Börje Lövkvist etiketterad som *Achillea millefolium* f. *ruberrima*.

31. Av Börje Lövkvist etiketterad som *Aconitum napellus* 'Bicolor'.

32. Namnet relativt nyligen ändrat från *Aconitum septentrionale*.

33. Etikettering av Börje Lövkvist. Bestämningen av stormhattarna (105, 106) är osäker.

34. Tidigare framför allt känd under namnet *Polygonum alpinum*. Insamlad till trädgården 2008.

35. Av Börje Lövkvist etiketterad som *Ajuga reptans* f. *atropurpureum*.

36. Aklejorna är föremål för en kommande bestämning.

37. Hette tidigare *Arnica alpina* och har också varit etiketterad som sådan.

38. Arnikorna (117, 118, 119) är föremål för kontrollbestämning.

39. Etiketterad av Börje Lövkvist (*herveyi*?), oklart vilken art namnet syftar på.

40. Dito. Se föregående not.

41. Dito. Se föregående not.

42. Av Börje Lövkvist tidigare etiketterad som *Polygonum bistorta* 'Altai'.

43. Tidigare och av Börje Lövkvist etiketterad som *Campanula glomerata* var. *davurica*.

44. Namn och etikettering av Börje Lövkvist. Aktuellt namn oklart.

45. Etiketterad av Börje Lövkvist, ännu oklart vilken art namnet syftar på.

Aktuellt vetenskapligt namn	Aktuellt svenskt namn
137. <i>Centaurea montana</i> f. <i>rubra</i> <sup>46</sup>	'röd bergklint'
138. <i>Centaurea uniflora</i> ssp. <i>nervosa</i> <sup>47</sup>	klint
139. <i>Cephalaria alpina</i> [67–217] <sup>48</sup>	alpjättevädd
140. <i>Cephalaria gigantea</i> [67–219]	jättevädd
141. <i>Cephalaria gigantea</i> [67–220]	jättevädd
142. <i>Cephalaria gigantea</i> [67–223] <sup>49</sup>	jättevädd
143. <i>Cephalaria tchicatchewii</i> [67–226] <sup>50</sup>	jättevädd
144. <i>Cerastium tomentosum</i>	silverarv
145. <i>Cicerbita alpina</i> <sup>51</sup>	torta
146. <i>Delphinium</i> sp. <sup>52</sup>	riddarsporre
147. <i>Delphinium brachycentrum</i> <sup>53</sup>	riddarsporre
148. <i>Delphinium</i> (Elatum-Gruppen) 'Luzurstern' <sup>54</sup>	trädgårdsriddarsporre
149. <i>Delphinium</i> (Belladonna-Gruppen) 'Völkerfrieden' <sup>55</sup>	praktriddarsporre
150. <i>Delphinium elatum</i> ssp. <i>intermedium</i> <sup>55</sup>	stor riddarsporre
151. <i>Dianthus</i> 'Little Doris' <sup>757</sup>	(fjäder)nejlika
152. <i>Dianthus superbus</i> ?	praktnnejlika
153. <i>Doronicum</i> sp.	gemsrot, vårkrage
154. <i>Doronicum</i> 'Miss Mason' <sup>58</sup>	gemsrot
155. <i>Doronicum orientale</i>	gemsrot, vårkrage
156. <i>Doronicum plantagineum</i>	stor gemsrot
157. <i>Dryas octopetala</i> ex Enafors <sup>59</sup>	fjällsippa
158. <i>Dryas x suendermannii</i>	hybridfjällsippa
159. <i>Dugaldia hoopesii</i> <sup>60</sup>	gullstake
160. <i>Filipendula ulmaria</i>	älggräs
161. <i>Filipendula ulmaria</i> 'Plena'	fylltblommigt älggräs
162. <i>Fragaria x ananassa</i> 'Senga Sengana'	jordgubbe
163. <i>Fragaria x ananassa</i> 'Zefyr'	jordgubbe
164. <i>Fragaria x vescana</i> 'Sara' <sup>61</sup>	smulgubbe
165. <i>Gentianella campestris</i>	fältgentiana
166. <i>Geranium platypetalum</i> <sup>62</sup>	kaukasisk näva
167. <i>Geranium sanguineum</i>	blodnäva

46. Namn efter Börje Lövkvist, ännu oklart vilket taxon det syftar på: röd kamklint (*Centaurea cheiranthifolia* var. *purpurascens*) eller *Centaurea montana* 'Purpurea' eller 'Carnea'.

47. Etiketterad *Centaurea nervosa* av Börje Lövkvist.

48. Accessionsnummer av Börje Lövkvist; oklart om arten finns kvar.

49. Accessionsnummer av Börje Lövkvist. Det är oklart om alla tre – 140, 141, 142 – finns kvar. Tidigare har båda de "ögentliga" namnen *Scabiosa tatarica* och *Cephalaria tatarica* använts parallellt. 2008 påträffades bara en *Cephalaria*. Arten/släktet kommer dock att återintroduceras med utanför trädgården parallellodlat material, varför namn och nummer upprätthålls tills vidare.

50. Namn efter Börje Lövkvist. Både namnet och växtslagets status är oklara.

51. Torta, eller fjälltolta, har ändrat namn flera gånger i modern tid. Den är väl känd under namnen *Lactuca alpina*, *Mulgedium alpinum* och även under Linnés namn *Sonchus alpinus*. Tidigare fanns även sorten 'Lienzer Dolomiten' i trädgården.

52. Fem *Delphinium*-slag är listade i trädgården idag, baserade på Börje Lökvists etikettering. Riddarsporrar finns nu självspridda i hela trädgården. Vilken som är vilken är ibland oklart. Det kan finnas fler än de listade, eller färre, och även nya hybrider. Utredning pågår.

53. Namn efter Börje Lövkvist. Både namnet och växtslagets status är oklara.

54. Namn efter Börje Lövkvist: *Delphinium x cultorum* 'Luzurstern'. Sorten är oklar.

55. Etiketterad *Delphinium x cultorum* 'Völkerfrieden' av Börje Lövkvist.

56. Namnet efter Börje Lövkvist. Status och förekomst i trädgården oklar.

57. Etikettering efter Börje Lövkvist. Oklart om det gäller praktnnejlika (*Dianthus plumarius* 'Doris') eller om det är en annan nejlika uppkallad efter Doris Lidén, och om den i så fall finns kvar. Under utredning.

58. Etiketterad *Doronicum x hybridum* 'Mad Mason' av Börje Lövkvist.

59. Insamlad till trädgården 2008.

60. Gullstaken har nyligen bytt namn från *Helenium hoopesii*, vilket den också tidigare varit etiketterad som.

61. De tre jordgubb- och smulgubbsorterna var tidigare väl definierade. Idag kan inte en sammanblandning och korsning uteslutas.

62. Något osäkert om det istället kan röra sig om kungsnäva (*Geranium x magnificum*). Börje Lökvists namn var *Geranium Platypetalum* hort.



Aktuellt vetenskapligt namn	Aktuellt svenskt namn
168. <i>Geranium sanguineum</i> f. <i>nanum</i> <sup>63</sup>	liten blodnäva
169. <i>Geum</i> sp.	nejlikrot
170. <i>Geum coccineum</i> 'Auranticum' <sup>64</sup>	röd nejlikrot, kungsnejlikrot
171. <i>Geum montanum</i>	bergnejlikrot
172. <i>Geum sibiricum</i>	nejlikrot
173. <i>Geum trifidum</i> <sup>65</sup>	nejlikrot
174. <i>Hemerocallis</i> sp.	daglilja
175. <i>Hemerocallis</i> 'Earliana' <sup>66</sup>	daglilja
176. <i>Hemerocallis</i> 'Queen of May' <sup>67</sup>	daglilja
177. <i>Heuchera</i> sp.	alunrot [mkt svag]
178. <i>Inula ensifolia</i> 'Praecox' <sup>68</sup>	svärdkrissla
179. <i>Iris</i> sp.	iris
180. <i>Iris</i> sp. [A]	iris
181. <i>Iris</i> sp. [B]	iris
182. <i>Iris</i> sp. [C]	iris
183. <i>Iris</i> sp. [D] <sup>69</sup>	iris
184. <i>Iris setosa</i> 'Pilgrim Hot Spring' (Alaska)*	tuviris
185. <i>Iris sibirica</i> [Alnarp nr 3] <sup>70</sup>	strandiris
186. <i>Leucanthemum x superbum</i> <sup>71</sup>	torta
187. <i>Ligularia altaica</i> [93–61]	stånds
188. <i>Ligularia calthifolia</i> [92–440]	stånds
189. <i>Ligularia fischeri</i> [93–81]	spindelstånds
190. <i>Ligularia glabrescens</i> [92–96]	stånds
191. <i>Ligularia holmii</i> [92–546]	stånds
192. <i>Ligularia macrophylla</i>	gullfackla
193. <i>Ligularia sachalinensis</i> <sup>72</sup>	stånds
194. <i>Ligularia sibirica</i>	sibirstånds
195. <i>Ligularia soldanelloides</i> [92–548]	stånds
196. <i>Ligularia splendens</i> [92–49] <sup>73</sup>	stånds
197. <i>Lupinus polyphyllus</i> ? ex Enafors	blomsterlupin
198. <i>Lysimachia punctata</i>	praktlysing
199. <i>Mentha x piperita</i>	mynta
200. <i>Paeonia lactiflora</i> 'Whitley Major'	luktpion
201. <i>Papaver croceum</i> <sup>74</sup>	sibirisk vallmo
202. <i>Pedicularis ellacombianus</i> <sup>75</sup>	japanskt fetblad

63. Börje Lökvists namn, senare *Geranium sanguineum* 'Nanum'. Kan möjligen korrespondera med dagens giltiga namn *Geranium sanguineum* 'Little Bead'.

64. Tidigare (bland annat) under namnet *Geum x borisii*, vilket även var Börje Lökvists.

65. Börje Lökvists namn. Handlar det eller har det handlat om *Geum triflorum*?

66. Tidigare etiketterad *Hemerocallis x hybrida* 'Earliana'.

67. Tidigare etiketterad *Hemerocallis x hybrida* 'Queen of May'.

68. Tidigare och av Börje Lökvist etiketterad *Inula ensifolia* var. *praecox*.

69. Fyra skilda kollekt, planterade och bokstavsetikerterade av Börje Lökvist. Taxonomisk rang och namn är under utredning.

70. Namn och kollekt enligt Börje Lökvist. Växtslaget kan endera vara en strandiris eller tillhöra rabattiris-gruppen (*Iris* Sibirica-Gruppen).

71. Etiketterad *Chrysanthemum maximum* av Börje Lökvist.

72. Bestämning och namn oklara. 1990 fanns arterna *Ligularia macrophylla*, *L. sibirica* och *L. stenocephala* i trädgården.

73. År 1993 donerades sju taxa av släktet *Ligularia* av Kenneth Lorentzon, SLU-Alnarp, till trädgården, de arter med accessionsnummer inom klamrar. Tre arter fanns i trädgården sedan tidigare. Situationen beträffande de olika taxa i trädgården idag – vilka är vilka? – är något oklar, och en utredning väntar.

74. Den sibiriska vallmon gick tidigare (oegentligt) under det välkända namnet *Papaver nudicaule*, så även etiketterad av Börje Lökvist. Namnet *Papaver nudicaule* är nu reserverat för linnévallmo.

75. År 1990 fanns den etiketterade fetbladsarten *Sedum ellacombianum* kvar i trädgården. Den erhöll sedan namnet *Sedum kamtschaticum* var. *ellacombianum* (kamtsjaktafetblad), vilken nu förts till släktet *Pedicularis*. Möjligen/troligen handlar det om denna art.



Aktuellt vetenskapligt namn	Aktuellt svenskt namn
203. <i>Pedimus spurium</i> ? <sup>76</sup>	kaukasiskt fetblad
204. <i>Phlox maculata</i> 'Alpha'	prickflox
205. <i>Phlox subulata</i>	mossflox
206. <i>Polemonium</i> sp. <sup>77</sup>	blågull
207. <i>Polemonium acutiflorum</i> <sup>78</sup>	alpbålgull
208. <i>Polemonium caeruleum</i>	blågull
209. <i>Polemonium caeruleum</i> f. <i>albiflora</i> <sup>79</sup>	vitt blågull
210. <i>Potentilla rupestris</i>	trollsmultron
211. <i>Primula auricula</i> ? [A]	vildaurikel
212. <i>Primula auricula</i> ? [B] <sup>80</sup>	vildaurikel
213. <i>Primula</i> 'Magnus Nilsson'? <sup>81</sup>	viva
214. <i>Primula x pubescens</i> <sup>82</sup>	trädgårdsaurikel
215. <i>Primula veris</i>	gullviva
216. <i>Primula veris</i> (hon) x <i>elatior</i> (han) <sup>83</sup>	gullviva
217. <i>Primula veris</i> ssp. <i>macrocalyx</i> ?	stor gullviva
218. <i>Pulmonaria montana</i> 'Azurea' <sup>84</sup>	berglungört
219. <i>Pulmonaria saccharata</i>	broklungört
220. <i>Pulsatilla vulgaris</i> <sup>85</sup>	backsippa
221. <i>Ranunculus platanifolius</i>	vitsippsrunkel
222. <i>Rheum palmatum</i> var. <i>tanguticum</i> <sup>86</sup>	röd fikrabarber
223. <i>Rheum rhabarbarum</i>	rabarber
224. <i>Rheum rhabarbarum</i> <sup>87</sup>	rabarber
225. <i>Rhodiola kirilowii</i> (han)	smalbladig rosenrot
226. <i>Rhodiola rosea</i>	rosenrot
227. <i>Rhodiola rosea</i> (hon) x <i>kirilowii</i> (han) <sup>88</sup>	rosenrot
228. <i>Sanguisorba obtusa</i>	rosenpimpinell
229. <i>Saxifraga callosa</i> <sup>89</sup>	tungbräcka
230. <i>Saxifraga cotyledon</i> -hybrid <sup>90</sup>	'hybridfjällbrud'
231. <i>Saxifraga x eudoxiana</i> 'Haagi' <sup>91</sup>	vårbräcka
232. <i>Saxifraga umbrosa</i>	skuggbräcka
233. <i>Saxifraga umbrosa</i> 'Elliot's variety'	skuggbräcka
234. <i>Sedum rupestre</i> <sup>92</sup>	stor fetknopp
235. <i>Sedum rupestre</i> [A] <sup>93</sup>	stor fetknopp
236. <i>Sibbaldia procumbens</i>	dvärgfingerört
237. <i>Silene acaulis</i>	fjällglim

76. Tidigare känd och etiketterad som *Sedum spurium*.

77. Trädgårdens år 1990 inventerade och då etiketterade fyra taxa av blågull behöver inte motsvara dagens situation. Blågull sprider sig villigt och dyker upp än här och än där i trädgården. Samtidigt är det oklart om alla fyra taxa/kollekter verkligen finns kvar. Under utredning.

78. Troligen etiketterad *Polemonium acutifolium* av Börje Lökvist.

79. Namn och etikettering efter Börje Lökvist; motsvarar idag möjligen *Polemonium caeruleum* 'Album'.

80. Två skilda kollekt, planterade och bokstavsetiketterade av Börje Lökvist.

81. Namn, bestämning och status oklar.

82. Etiketterad *Primula hortensis* av Börje Lökvist.

83. Korsning och plantering av Börje Lökvist. Finns den kvar?

84. Etiketterad smalbladig lungört (*Pulmonaria azurea*/*Pulmonaria angustifolia* ssp. *azurea*), av Börje Lökvist?

85. Av Börje Lökvist etiketterad *Anemone pulsatilla*, artens tidigare välkända namn.

86. Etiketterad *Rheum tanguticum*, artens äldre namn, av Börje Lökvist.

87. Donerad av Mattias Iwarsson i augusti 2007.

88. De tre taxa av *Rhodiola* (225, 226 och 227) har tidigare gått under släktnamnet *Sedum* (*Sedum roseum*, *Sedum kirilowii*) och etiketterades så av Börje Lökvist.

89. Etiketterad *Saxifraga lingulata*, ett äldre namn, av Börje Lökvist.

90. Namn efter Börje Lökvist. Status och förekomst oklar.

91. Etiketterad *Saxifraga x haagii*, artens äldre namn, av Börje Lökvist.

92. Innefattande det tidigare, och parallella, namnet/växten *Sedum reflexum*.

93. Kollekt, bokstavsetiketterad av Börje Lökvist (*Sedum rupestris*).

Aktuellt vetenskapligt namn	Aktuellt svenskt namn
238. <i>Stachys discolor</i> <sup>94</sup>	vitbetonika
239. <i>Stachys macrantha</i> 'Superba' <sup>95</sup>	praktbetonika
240. <i>Tanacetum</i> sp.? (grå, låg)	renfana
241. <i>Tanacetum vulgare</i> <sup>96</sup>	renfana
242. <i>Tanacetum vulgare</i> <sup>97</sup>	renfana
243. <i>Tanacetum vulgare</i> 'Crispum' <sup>98</sup>	munkrenfana
244. <i>Telekia speciosa</i>	strålöga
245. <i>Thalictrum aquilegifolium</i>	aklejruta
246. <i>Thermopsis montana</i>	lupinväppling
247. <i>Thermopsis villosa</i> <sup>99</sup>	carolina-lupinväppling
248. <i>Thymus caespitosus</i>	kryptimjan [mkt svag]
249. <i>Thymus x citriodorus</i>	citrontimjan [mkt svag]
250. <i>Trollius chinensis</i>	kinesiska smörbollar
251. <i>Trollius x cultorum</i> <sup>100</sup>	trädgårdssmörbollar
252. <i>Trollius x cultorum</i> 'Aprilguld'	trädgårdssmörbollar
253. <i>Trollius x cultorum</i> 'Golden Queen'	trädgårdssmörbollar
254. <i>Trollius x cultorum</i> 'Goldquelle'	trädgårdssmörbollar
255. <i>Trollius x cultorum</i> 'Majsol'	trädgårdssmörbollar
256. <i>Trollius x cultorum</i> 'Prichard's Giant'	trädgårdssmörbollar
257. <i>Trollius x cultorum</i> cv. <sup>101</sup>	trädgårdssmörbollar
258. <i>Trollius ledebourii</i> <sup>102</sup>	smörbollar
259. <i>Valeriana sambucifolia</i>	flädervänderot
260. <i>Veronica</i> sp.	veronika
261. <i>Veronica gentianoides</i>	porslinsveronika
262. <i>Veronica longifolia</i> (hög)	strandveronika
263. <i>Viscaria alpina</i> <sup>103</sup>	fjällnejlika

## LÖKVÄXTER

Aktuellt vetenskapligt namn	Aktuellt svenskt namn
301. <i>Allium schoenoprasum</i>	gräslök
302. <i>Allium schoenoprasum</i> ssp. <i>sibiricum</i> <sup>104</sup>	jättegärlök
303. <i>Crocus tommasinianus</i> 'Ruby Giant'	snökrokus
304. <i>Erythronium dens-canis</i> 'Snowflake'	hundtandslilja
305. <i>Iris reticulata</i>	våiris
306. <i>Leucojum vernum</i> ex Skogstorpet, Vombsjön	snölocka
307. <i>Lilium bulbiferum</i> ex Enafors	brandlilja
308. <i>Lilium martagon</i> ex Ulfåsa	krollilja
309. <i>Narcissus pseudonarcissus</i> 'Mount Hood'	påsklilja
310. <i>Scilla siberica</i>	rysk blåstjärna

94. Äldre och mer välkända namn är *Stachys nivea* respektive *Betonica nivea*.

95. Tidigare etiketterad som *Betonica grandiflora* 'Superba'.

96. Etiketterad *Tanacetum boreale* av Börje Lökvist, ett av artens äldre namn, liksom *Cbrysantemum vulgare* varit.

97. Antalet taxa av *Tanacetum* i trädgården är oklart; utredning pågår.

98. Etiketterad *Tanacetum vulgare* f. *crispa* av Börje Lökvist.

99. Etiketterad *Thermopsis caroliniana* av Börje Lökvist. De två etiketterade lupinväpplingarterna är oklart avgränsade och bestända i trädgården. Arten/arterna har spridit sig anmärkningsvärt under de senaste 15 åren, från bara några exemplar till hela bestånd.

100. Trädgårdssmörbollarna etiketterade *Trollius x hybridus* av Börje Lökvist. Av nedanstående (äldre) sorter är endast 'Prichard's Giant' listad i SKUD.

101. Vid inventeringen 1990 påträffades ytterligare slag av smörbollar, obestämbara genom oläsliga skyltar eller inte alls etiketterade (bland annat 'Empire Day').

102. Syn. *Trollius chinensis*. Etiketterad av Börje Lökvist.

103. Etiketterad under sitt äldre namn, *Lychnis alpina*, av Börje Lökvist.

104. Tidigare namn har varit *Allium sibiricum*.

Enaforsholms Fjällträdgård, med namnet Enaforsholms försöksträdgård fram till 2007, är öppen under alla dagar och tider på året. Entrén är fri. Den är besöksvärd under hela vegetationsperioden. Beroende på utgångspunkt, från såväl ett allmänt trädgårdsintresse som ett mer vetenskapligt, finns det mer att upptäcka och studera i trädgården med hjälp av växtförteckning, plan och vad som skrivits i övrigt, än vad som kanske först framgår av ett snabbt svepande ögonkast över trädgården, eller vid ett första kort besök.

Att välja ut någon eller några växter som speciella är dock svårt. Skall det vara de mest sällsynta eller de "vackraste"? Försöksväxterna eller relikterna från Sven Gréens tid? Våra trädgårdsmästare, som befunnit sig i trädgården mer än de flesta, vill dock lyfta fram några växter för varje månad, som i just Enaforsholms Fjällträdgård ger en speciell känsla eller en ovanlig upplevelse och också skänker ett särskilt behag, trots att de annars är relativt vanliga trädgårdsväxter i ett allmänt svenskt sammanhang.

I **juni** blommar smörbollarna rikligt i guld och orange, både de **kinesiska smörbollarna** och **trädgårdsmörbollarna**, och fyller nästan helt en bädd i den nedre delen av trädgården. I de övre bäddarna blommar signalstarkt den röda **nejlikroten** och de mer anspråkslösa **gullvivorna**, som även förekommer "vildväxande" i partierna av ängsmark i trädgården. Både **häggmispeln** och **nordhäggen** blommar samtidigt med långa och vita klasar i ett par väl etablerade exemplar.

I **juli**, något beroende på årsmånen, blommar de ätliga dagliljorna, och en dryg handfull olika slag av (**strand**)iris i smörbollbädden i en slags svensk kombination av gult och blått. Sköra men ståtliga **aklejer** i flera olika färger finns självspridda i stora delar av trädgården, med en koncentration vid köks-trädgården. I juli blommar också trädgårdens flera rosor, framförallt den mindre kända men växtvilliga **bergrosen** från Zermatt i Schweiz med enkla röda blommor. Juli är också syrenernas tid vid fjället, här framförallt företrädda av den **ungerska syrenen**.

I **augusti** möter blommen av flera storväxande perenner i blått, gult och vitt. Den höga **strandveronikan** överraskar med sina höga blåa blomställningar. I gult blommar den enkla, men så klart lysande, **renfanan** och det mycket kraftiga **strålogat**. En av Börje Lökvists favoriter, och en representant för alla de många dubbel- och fylldblommiga taxa som prövats i trädgården, är det intensivt vita **fylldblommiga älggräset**. Mycket tacksamma är även de både många exemplaren och insamlingarna av gulblommande **ölandstok**.

Och det finns mera. Utelämnade är vårlöksblommen i **maj** liksom färgerna i **september**...

Beroende på tidpunkten på året, tillgängligheten av växtmaterial och trädgårdsmästarnas tid och ambitioner, finns det också flera arter och sorter ur sortimentet löpande till försäljning i trädgården.

Väl mött att på egen hand botanisera i Enaforsholms Fjällträdgård, såväl på plats som i litteraturen!



*Den nordamerikanska, kanadensiska, asterarten Aster hesperus trivs väl i Enaforsholms fjällträdgård. Den saknar ännu ett svenskt namn, men heter Eastern Lined Aster på engelska. Framsidan visar den blå-gula kombinationen av toppklocka (Campanula glomerata) och svärdkrissla (Inula ensifolia 'Praecox') i bädden närmast Stora huset. Foto: Kjell Lundquist, augusti 2008.*

Enaforsholms Fjällträdgård  
Enaforsholm 289 • 830 15 Duved  
tel 0647-730 26 • mobil 070-527 30 26 • fax 0647-730 36  
enaforsholm@ksla.se • www.ksla.enaforsholm.htm



**KUNGL. SKOGS- OCH LANTBRUKSAKADEMIEN**

Kungl. Skogs- och Lantbruksakademien (KSLA) är en mötesplats för den gröna sektorn. Akademien är en fri och oberoende nätverksorganisation som arbetar med frågor om jordbruk, trädgårdsbruk, livsmedel, skog och skogsprodukter, fiske, jakt och vattenbruk, miljö och naturresurser samt skogs- och lantbruks-historia. Vi arbetar med frågor som berör alla och som intresserar många!